

Riktade statsbidrag Fördjupningsprojekt

Januari 2018
Kajsa Malm och Per Stomberg

Innehållsförteckning

Innehållsförteckning	1
Sammanfattning	2
Bakgrund	2
Periodiseringar	3
Granskningens resultat	4
Bilaga 1 – intervjuade personer	9

Sammanfattning

Granskningens iakttagelser har resulterat i att Deloitte bedömer att Region Skåne i allt väsentligt gör en så god periodisering som praktiskt är möjligt och därmed följer god redovisningssed. Den inneboende dynamiken i vissa av statsbidragen medför att en full matchning och periodisering inte är möjlig. Detta beror på att kostnaderna som är avsedda att täckas av statsbidragen ingår i den löpande verksamheten och därför är svåra att särskilja från övriga kostnader.

Dock finns det förtydligande gällande redovisningen av statsbidragen beroende på vilka krav och överenskommelser det finns gällande respektive statsbidrag. Rådet för Kommunal Redovisning (RKR) förtydligar att om bidragen avser ett "obestämbar arbete" ska intäkten periodiseras linjärt över perioden som bidragen avser. Deloitte har gjort tolkningen att i 4 av de 5 utvalda statsbidragen avser ändamålet med bidragen ett "obestämbar arbete". För dessa bidrag har periodiseringen av intäkten kontrollerats och Deloitte bedömer att intäkterna har periodiserats linjärt över perioden som bidraget avser. Trots att det således inte föreligger någon matchning av intäkter och kostnader gör Deloitte bedömningen att Region Skåne har en korrekt hantering av periodiseringen av dessa intäkter eftersom man följer riktlinjerna från RKR.

För det sista av de statsbidrag som vi valt i vår stickprovgranskning, har Deloitte gjort tolkningen att ändamålet för statsbidraget är ett "bestämbar arbete" eftersom det innebär vård av det antal asylsökande som Regionen har i perioden. Efter genomgång på kontonivå gällande hur bokföring av detta bidrag sker har Deloitte gjort bedömningen att Region Skåne gör en så god periodisering som praktiskt är möjligt. Deloitte's bedömning är således att Region Skåne har en korrekt hantering och periodisering även av detta statsbidrag.

Bakgrund

Region Skåne erhåller årligen riktade statsbidrag i storleksordningen 1,4 mdkr. Bidragen erhålls regelmässigt vid andra räkenskapsperioder än de då de med bidragen relaterade utgifterna uppstår. Detta ställer krav på goda rutiner för periodisering i syfte att uppnå en rättvisande redovisning.

Revisionsmål

Vår granskning syftade till att bedöma om Region Skåne har ändamålsenliga och väl fungerande rutiner för att säkerställa att redovisning av riktade statsbidrag sker i enlighet med god redovisningssed.

Vår granskning har huvudsakligen inriktats mot följande:

- Vilka riktlinjer finns antagna för redovisning av riktade statsbidrag.

- Hur har redovisningen strukturerats för att på ett ändamålsenligt sätt kunna särskilja de individuella bidragen och de med dessa relaterade ersättningsgrundande utgifterna.

Revisionsmetod

Vår revisionsmetod har bestått av följande tillvägagångssätt:

- Intervjuer med utvalda personer vid ekonomiavdelningen i syfte att kartlägga tillämpade principer och identifiera de olika för tillfället aktuella bidragen.
- Genomgång av aktuella riktlinjer och rekommendationer.
- Stickprovsmässig granskning av den redovisningsmässiga behandlingen av bidrag och därmed relaterade utgifter.

Tidplan

Granskningen har utförts under hösten 2017 och rapporteras till Revisorskollegiet i januari 2018 enligt överenskommelse.

Periodiseringar

För att redovisningen ska ge en rättvisande bild vid varje bokslutsdatum krävs det att kostnader och intäkter redovisas korrekt i den period de uppstår. Det innebär att vid varje bokslut måste hänsyn tas till intäkter och kostnader som uppstått under perioden oavsett om de faktiska fakturorna skickats och erhållits eller inte. För dessa intäkter och kostnader görs istället reserveringar genom upplupna kostnader och förutbetalda intäkter samt förutbetalda kostnader och upplupna intäkter, för att de ska hamna i rätt period. För att dessa periodiseringar ska kunna genomföras korrekt behöver det finnas riktlinjer och pålitliga instruktioner som grund för uppskattningarna. Periodiseringarna ska också baseras på vilka belopp som förväntas inflyta och ska vara gjorda utifrån befogade uppskattningar och bedömningar.

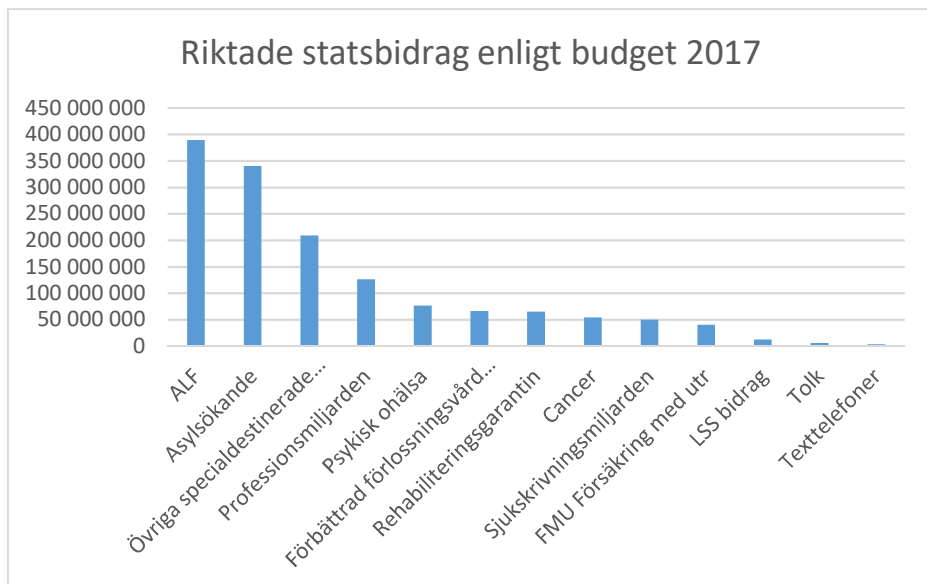
För att de finansiella rapporterna ska bli korrekta ska intäktsredovisning ske i samma period som kostnaden som bidraget ska täcka uppstår i. Syftet med denna granskning har således varit att undersöka om denna periodisering sker på ett tillfredställande sätt.

Granskningens resultat

Granskningen syftade till att bedöma om Region Skåne har ändamålsenliga och väl fungerande rutiner i samband med periodiseringar av intäkter och kostnader rörande riktade statsbidrag samt att bedöma kvaliteten i periodiseringarna. Granskningen har huvudsakligen inriktats mot följande:

- Vilka riktlinjer finns antagna för redovisning av riktade statsbidrag?
- Hur har redovisningen strukturerats för att på ett ändamålsenligt sätt kunna särskilja de individuella bidragen och de med dessa relaterade ersättningsgrundande utgifterna?

Granskningen har genomförts i två olika delar. Ena delen har bestått av intervjufrågor ställda till nyckelpersoner på Region Skånes koncernkontor. Den andra delen av granskningen utfördes i form av stickprovsgranskning av utvalda statsbidrag för att förstå dess förutsättningar och om matchningen av dess intäkter och kostnader hanteras korrekt. Valda statsbidrag för stickprov är Professionsmiljarden, Förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa, Vård av asylsökande, Psykisk ohälsa, En kvalitetssäker och effektiv sjukskrivnings- och rehabiliteringsprocess.

Statsbidrag har stickprovsmässigt valts ut utifrån storlek gällande budget 2017. Övriga specialdestinerade bidrag består huvudsakligen av bidrag för Region Skånes kulturförvaltning.

1. Kartläggning av vilka riktlinjer som finns antagna för redovisning av riktade statsbidrag

Region Skåne har som mål att alltid följa Rådet för Kommunal Redovisnings (RKR) information och rekommendation. Detta är kommunicerat inom organisationen genom bokslutsinstruktioner för månads- och delårsbokslut samt årsbokslut.

Huvudregeln enligt RKR:s förtydligande för redovisning av intäkter är att de villkor som föreligger för den ekonomiska uppgörelsen måste ha fullgjorts för att intäkten ska få redovisas. Undantag från denna huvudregel är fall som innehåller ett obestämbart antal aktiviteter under en viss överenskommen tidsperiod. Vid sådana fall ska intäkten redovisas linjärt över den tidsperiod som är överenskommen. Vidare beskriver RKR gällande bidrag att intäktsredovisning ska ske i samma period som kostnaden som bidraget ska täcka uppstår i. Om bidraget avser att täcka redan havda kostnader ska hela bidraget intäktsredovisas direkt. Avser bidraget att täcka kostnader som löper under flera år, ska bidraget fördelas ut över dessa år. (Rådet för kommunal redovisnings rekommendation 18.1)

Region Skåne har på sitt intranät riktlinjer för den redovisningsmässiga hanteringen av intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Detta innebär också regler för när intäktsföring ska ske. Rådet för kommunal redovisning har kommit ut med en information som förtydligar hur statsbidragen ska redovisas med utgångspunkt från rekommendationen om intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar. Utöver detta har Region Skåne också löpande redovisningschefsmöten där de går igenom vad som gäller kring detta.

2. Kartläggning av hur redovisningen har strukturerats för att på ett ändamålsenligt sätt kunna särskilja de individuella bidragen och de med dessa relaterade ersättningsgrundande utgifterna

Ett statsbidrag initieras genom att det sker en överenskommelse mellan regeringen och Sveriges Kommuner och Landsting (SKL). Överenskommelser uppstår efter att båda parter har identifierat ett behov för förbättring för att kunna utveckla verksamheterna och på så sätt bidra till jämlikhet och tillgänglighet.¹

Hur redovisningen av statsbidrag inom Region Skåne går till beror på vad det är för bidrag. Varje enskilt bidrag utgår från en överenskommelse mellan regeringen och SKL, med undantag från statsbidraget för asylsökande som istället grundar sig i en överenskommelse med Migrationsverket. Dels kan man få kvartalsvisa bidrag från början av året, dels prestationsbaserade bidrag i efterhand. Bidrag kan fås efter redovisning av vissa milstolpar eller som styckesersättning beroende på antal av den motprestation som krävs. Vissa bidrag ansöker man om, medan vissa kommer per automatik.

¹<https://skl.se/download/18.1e9e054d159029c422f206cd/1482240494325/%C3%96verenskommelse%20psyisk%20h%C3%A4lsa%202017.pdf>

För vidare kartläggning har vi därför fått fördjupa oss i utvalda stickprov gällande statsbidrag.

Asylsökande

Gällande statsbidraget som Region Skåne får för Asylsökande erhålls detta kvartalsvis. Region Skåne erhåller en schablonintäkt som baseras på hur många asylsökande regionen har vid en viss tidpunkt. Statsbidraget kommer direkt från Migrationsverket till Hälso- och sjukvårdsnämnden. Hälso- och sjukvårdsnämnden har kostnadsansvaret för all asylvård för personer som är registrerade som asylsökande i Skåne.

Vid varje månadsbokslut sker fakturering via avtal eller via internfakturering för de vårdkostnader som vårdgivarna haft. Kostnaderna tas fram enligt givna prislistor, detta för att vården inte ska få mer eller mindre betalt för sjukvården som man utför oavsett om det är en folkbokförd person eller inte. Bidraget bygger inte på antal faktiska vårdtillfällen utan på antal asylsökande varför det är svårt att lägga budget då man i förväg inte vet hur många som kommer söka vård. Varje månad får vårdgivarna ersättning enligt ovanstående avräkning från Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Regionen använder en ackumulerad metod vad gäller redovisningen. Detta innebär att det viktiga är att periodiseringen blir rätt på årsbasis, den månadsvisa periodiseringen tillmäts lägre prioritet. Ibland kan det förekomma viss eftersläpning vad gäller kostnader för icke registrerade vårdbesök vilket gör att under året kan det finnas viss felmatchning av kostnader respektive intäkter, men vid årsbokslut stängs allt och inga kostnader som skulle tillhöra föregående år registreras i efterhand. Den marginella eftersläpning som kan förekomma under året kan exempelvis vara att kostnaden uppstod i januari men inte bokförs förrän i mars, detta rör sig dock om ej väsentliga belopp.

Inom vård av asylsökande kan man söka på patienter i systemet för att se hur många besök och hur stora kostnader som uppstått avseende en viss patient. Baserat på detta kan ytterligare bidrag sökas om de kostnader man haft för vård av en viss asylsökande överstiger vissa nivåer. Exempelvis kan man få ersättning för enskilda patienter som under en viss period kostat mer än vissa bestämda gränsvärden. Denna återsökning görs manuellt året efter att själva kostnaden uppstått per individ av Region Skåne. Den uppbokade intäkten för dessa kostnader baseras således på en försiktig uppskattning av kostnader med utgångspunkt i historiska utfall. Intäkten bokas som en upplupen intäkt och när faktisk utbetalning sker, bokförs det verkliga utfallet direkt reglerat mot den uppskattning som gjorts.

Eftersom sökfunktionen finns bedöms möjligheten för en korrekt periodisering som god. Eftersom bidraget grundar sig i ett bestämt arbete (vård av asylsökande) så bedömer Deloitte att bidraget ska redovisas enligt RKR:s huvudregel, det vill säga först när villkoren för bidraget har blivit uppfyllda. Den del som är en schablon och ej är återbetalningspliktig intäktsförs löpande i tolfte delar medan den del som är ersättning för kostnader över schablonen intäktsförs i takt med att dessa faktiskt större kostnader uppstår.

Rehabiliteringsgarantin

Statsbidrag för rehabiliteringsgarantin har funnits under flertalet år, men karaktären har förändrats genom åren. Längden på bidragen är dock endast

1-åriga, varför de intäkter man får under ett år inte kan periodiseras över en längre period än så. Statsbidraget erhålls en gång om året genom en fördelningsnyckel som baseras på befolkningsgrund per 1 november året före utbetalning. Statsbidraget kommer direkt från SKL till Hälso- och sjukvårdsnämnden. Kostnaderna som är kopplade till dessa bidrag uppstår löpande varje månad genom att nämnden erhåller interna fakturor.

Bidragets syfte är att sjukvården ska kunna tillhandahålla olika typer av behandling. Deloitte's uppfattning är att bidragets motprestation ryms inom beskrivningen "obestämbarhet". Intäkten från bidraget bör således följa RKR's undantag från huvudregeln och redovisas linjärt över den tidsperiod som är överenskommen.

Professionsmiljarden, Psykisk ohälsa och Förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa

Statsbidragen för professionsmiljarden, psykisk ohälsa och förbättrad förlossningsvård & insatser för kvinnors hälsa erhålls en gång om året genom en fördelningsnyckel som baseras på befolkningsgrund per 1 november året före utbetalning. Statsbidragen kommer till Finansförvaltningen som sedan fördelar ut dessa till de andra förvaltningarna genom att de ingår i respektive förvaltnings regionbidrag. Eftersom regionbidragen innehåller mer än endast de riktade statsbidragen medför detta att det blir omöjligt att följa hur stor del av bidragen som hamnar var och det blir därför svårigheter att matcha kostnader mot tillhörande intäkter. Så länge prestationen endast avser att täcka "obestämbarhet" så är detta av mindre vikt.

Deloitte bedömer att samtliga ovan nämnda statsbidrag har ett innehåll av motprestation som ryms inom beskrivningen "obestämbarhet". Därför bör intäkterna periodiseras enligt RKR's undantag från huvudregeln vilket innebär en linjär periodisering över tidsperioden som bidraget avser. För vissa statsbidrag finns det dock en annan del där motprestation krävs. Vi bedömer att korrekt hantering har skett även i dessa fall. Krav på återbetalning på grund av icke uppfyllt motprestation förekommer i praktiken aldrig.

Redovisningsansvarigas generella bedömning vad gäller kostnaderna som uppstår kopplade till dessa tre typer av statsbidrag är att de är jämt fördelade under året. Kostnadsnivån vid uppstart av nya projekt är sannolikt lägre inledningsvis innebärande att kostnaden blir högre under hösten när projekten drar igång och uppstartssträckan är över. Någon verifierande uppföljning avseende detta har dock ej genomförts. Vår bedömning efter genomförda intervjuer är att Region Skåne redovisar ett rättvisande resultat och att de eventuella fel som skulle kunna föreligga rör sig om ej väsentliga belopp.

3. Resultat från stickprovgranskningen

Efter genomförda intervjuer har vi kommit fram till att matchning av kostnader mot intäkter för de flesta bidrag är förenade med stora svårigheter. Kostnaderna som uppstår relaterade till de flesta bidrag är kostnader som förvaltningarna ändå skulle haft och ingår ofta som en oåtskiljbar del av den dagliga verksamheten. Detta gör att det blir svårt att särskilja kostnaderna som är kopplade till statsbidragen från övriga kostnader. Många av bidragen som erhålls finns för att "stötta upp" den

redan befintliga verksamheten. Även om nu så är fallet bör periodiseringen inom Region Skåne ske enligt RKR:s riktlinjer.

Gällande professionsmiljarden, psykisk ohälsa samt förbättrad förlossningsvård och insatser för kvinnors hälsa är vår bedömning att hantering och periodisering av intäkterna sker i enlighet med RKR:s riktlinjer. Dessa intäkter periodiseras linjärt med samma belopp varje månad varför vi bedömer att hanteringen givet uppfyllda förutsättningar är tillfredställande. Vidare granskning mot kontonivå i respektive förvaltning bedöms därför inte erfordras för att uppfylla syftet med denna granskning.

Stickprovsgranskningen av konton för rehabiliteringsgarantin visar att statsbidraget periodiseras i 12 lika stora delar. För varje period överstiger kostnaderna den intäkt man erhållit och det negativa resultatet för varje period ligger på en förhållandevis jämn nivå. Periodiseringen av intäkter för statsbidrag gällande rehabiliteringsgarantin bedöms därför vara tillfredställande.

Stickprovsgranskning av konton för statsbidrag gällande asylsökande visade att intäkterna var olika från period till period. För perioderna februari, juli och september var nettoresultatet av bidrag och kostnader positivt, medan det för övriga månader var negativt. Intäkterna var också olika stora från månad till månad. Vid genomgång av statsbidraget för asylsökande har det framkommit att det finns en möjlighet att söka på personnivå för att se hur mycket kostnader för sjukvård som förvaltningen haft för varje asylsökande. Eftersom denna återsökning görs i efterhand som beskrivits ovan kan det finnas viss felaktighet i periodiseringen beroende på hur väl uppskattningen av kommande kostnader utfaller gentemot verkligheten. Dock anser Deloitte att Region Skåne gör en så god periodisering som praktiskt är möjligt. Deloitte's bedömning är därför att Region Skåne hanterar periodisering av statsbidrag för asylsökande på ett tillfredställande sätt.

Bedömning

Efter genomförd granskning är vår slutsats att Region Skåne gör det arbete som kan förväntas vad gäller periodisering av riktade statsbidrag. Eftersom bidragen ofta avser "obestämt arbete" tar Region Skåne intäkten linjärt över den tid som intäkten avser i enlighet med RKR:s riktlinjer. Gällande bidrag där det finns ett bestämbart arbete, exempelvis för vård av asylsökande, bedömer Deloitte att Region Skåne gör en så god periodisering som praktiskt är möjligt.

Bilaga 1 – intervjuade personer

Åke Andersson – Chefscontroller

Peter Back – Processledare för redovisning

Åsa Tranesjö - Verksamhetscontroller

Deloitte refers to one or more of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, a UK private company limited by guarantee (“DTTL”), its network of member firms, and their related entities. DTTL and each of its member firms are legally separate and independent entities. DTTL (also referred to as “Deloitte Global”) does not provide services to clients. Please see www.deloitte.com/about for a more detailed description of DTTL and its member firms.

Deloitte provides audit, consulting, financial advisory, risk management, tax and related services to public and private clients spanning multiple industries. Deloitte serves four out of five Fortune Global 500® companies through a globally connected network of member firms in more than 150 countries bringing world-class capabilities, insights, and high-quality service to address clients’ most complex business challenges. To learn more about how Deloitte’s approximately 225,000 professionals make an impact that matters, please connect with us on [LinkedIn](#) or [Twitter](#).

This communication contains general information only, and none of Deloitte Touche Tohmatsu Limited, its member firms, or their related entities (collectively, the “Deloitte network”) is, by means of this communication, rendering professional advice or services. Before making any decision or taking any action that may affect your finances or your business, you should consult a qualified professional adviser. No entity in the Deloitte network shall be responsible for any loss whatsoever sustained by any person who relies on this communication.